

## Jezdec a chovatel dostihových koní (kód: 41-015-H)

<b>Autorizující orgán:</b>	Ministerstvo zemědělství
<b>Skupina oborů:</b>	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
<b>Týká se povolání:</b>	Chovatel a jezdec koní
<b>Kvalifikační úroveň NSK - EQF:</b>	3

### Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Organizace chovu a dostihového sportu, základní plemenářská práce	3
Posuzování vlastností koní	3
Podestýlání, čištění a údržba stájí, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní	3
Krmení koní přiměřenou technikou	3
Napájení, dokrmování a pasení dostihových koní	3
Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní	3
Péče o plemenné klisny a plemenné hřebce u dostihových koní	3
Péče o hříbata, mladé koně a jejich správný vývoj u dostihových koní	3
Posuzování exteriéru koně a jeho příprava k tréninku	3
Příprava dostihových koní pod sedlem a v sulce	3
Příprava jezdce na dostihy	3
Jízda v rovinových, překážkových a klusáckých dostizích	3
Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně	3
Přeprava koní	3
Pomoc při podkování a korekturách kopyt	3

### Platnost standardu

Standard je platný od: 10.02.2009

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Organizace chovu a dostihového sportu, základní plemenářská práce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat organizaci dostihového sportu v ČR	Slovní vyjádření ústní
b) Vysvětlit obsah průkazu koně a stanovit, kdo provádí evidenci dostihových koní a vede plemennou knihu anglického plnokrevníka a klusáka	Slovní vyjádření ústní
c) Vnést příslušné záznamy do chovatelské evidence (připouštěcí lístek, oznámení o zabřeznutí klisny, oznámení o narození hříběte)	Písemně
d) Vyplnit záznamy dostihového provozu (registrace, stáje, přihlášky OSK – oznámení startujících koní)	Písemně

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Posuzování vlastností koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní anatomii, morfologii a fyziologii koně – popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu a těžiště, postoje končetin	Slovní vyjádření ústní nebo písemné a praktická ukázka
b) Předvést měření a vážení koní, vyhodnotit růst a vývin koně v dané kategorii od hříběte až do dospělosti	Slovní vyjádření ústní nebo písemné a praktické předvedení
c) Popsat ideální vývin a stavbu těla s ohledem na budoucí užití koně a vývin a stavbu těla v jednotlivých etapách života koní	Slovní vyjádření ústní nebo písemné
d) Popsat mechaniku pohybu, postoje končetin, vyhodnotit jednotlivé chody, dopad postoje na celkové zatížení pohybového aparátu při zátěži a jeho dalším výcviku a užití koně	Slovní vyjádření ústní nebo písemné

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

**Podestýlání, čištění a údržba stáji, výběhů a ohrad pro koně, ošetřování a čištění koní**

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit stav ustájení a mikroklima ve stáji	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Vysvětlit zásady BOZP v chovu koní a přístup ke koni	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení
c) Posoudit stav výběhů a zvolit postup pro sanaci a péči o pastviny a provést dezinfekci ustájení	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Vyčistit, podestlat a připravit ustájení pro koně	Praktické předvedení
e) Zhodnotit celkový stav koně a jeho čistotu	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení (vizuální kontrola)
f) Vyčistit, případně umýt, ostříhat, zadekovat, zabandážovat koně s využitím vhodných pomůcek	Praktické předvedení
g) Předvést základní péči a ošetření kopyta	Praktické předvedení
h) Zkontrolovat funkčnost všech zařízení ve stáji, výběžích a ohradách, případně provést jejich opravu	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

**Krmení koní přiměřenou technikou**

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat trávicí ústrojí koně a fyziologii trávení, popsat význam a potřebu nejdůležitějších živin, minerálních látek a vitamínů	Písemný test
b) Rozpoznat základní druhy krmiv, posoudit jejich kvalitu, vhodnost a nezávadnost pro krmení jednotlivých plemen a kategorií koní	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
c) Navrhnout vhodné způsoby uskladnění jednotlivých krmiv a možné úpravy krmiv, odhadnout hmotnost předložených krmiv	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Orientačně sestavit základní krmnou dávku pro zadanou kategorii koní v daném ročním období s ohledem na energetické potřeby jednotlivých plemen a kategorií koní	Písemně a slovní doplnění ústní
e) Stanovit denní krmný režim a připravit krmiva pro zadanou kategorii koní, podat vhodným způsobem připravená krmiva	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Napájení, dokrmování a pasení dostihových koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zajistit napájení koní na přiděleném pracovišti	Praktické předvedení a slovní doplnění
b) Vysvětlit význam pastvy v chovu koní, popsat zásady pastevního odchovu a dokrmování koní na pastvě	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení
c) Popsat péči o pastviny, jejich zakládání a ošetřování pastevních porostů	Slovní vyjádření ústní a praktické předvedení
d) Sestavit elektrický ohradníkový systém a napojit ho na síť, uvést další možnosti oplocení pastvin	Praktické předvedení
e) Dovést koně na pastvinu (do výběhu), posoudit jeho celkový stav a mechaniku pohybu, charakterizovat technická zařízení a vybavení na pastvinách	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
f) Vysvětlit nezbytnost pohybování koní po narození, po odstavu, ročka a koně v dostihovém tréninku	Slovní vyjádření ústní
g) Popsat druhy pohybových zařízení pro koně	Slovní vyjádření ústní

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Péče o zdraví a pohodu (welfare) koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit prevenci v péči o zdraví koní (mikroklima, trénink, krmivo, pravidelné odčervování, ochranné očkování)	Slovní vyjádření ústní
b) Posoudit zdravotní stav koně, popsat denní kontrolu zdraví koně	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
c) Popsat základní nemoci a vady koní, rozpoznat příznaky onemocnění a změny v chování nemocného koně	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Změřit tělesnou teplotu, tepovou a dechovou frekvenci koně a zjištěné údaje vyhodnotit	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
e) Popsat první pomoc při drobném i větším zranění	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
f) Popsat poskytnutí první pomoci koni postiženému kolikovými bolestmi	Slovní vyjádření ústní
g) Charakterizovat další vady koní (zlozvyky, skryté vady apod.)	Slovní vyjádření ústní

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Péče o plemenné klisny a plemenné hřebce u dostihových koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést zadané koně a posoudit jejich exteriér	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Popsat metody plemenitby u anglického plnokrevníka a klusáka a uvést příklady jejich použití	Slovní vyjádření ústní
c) Rozpoznat příznaky říje a nejvhodnější období k zapouštění, zacházení s plemennými klisnami, faktory ovlivňující plodnost klisen	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Ošetřit klisnu a hřebce před a po připuštění a popsat způsob připouštění	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
e) Vysvětlit specifika v péči o březí klisnu	Slovní vyjádření ústní
f) Charakterizovat příznaky blížícího se porodu, demonstrovat ukázkou péče o klisnu před porodem, popsat vedení porodu a předvést ukázkou péče o klisnu a hříbě po porodu	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
g) Popsat a předvést ošetřování plemenných hřebců, zacházení s plemenným hřebcem, odběry hřebců, faktory ovlivňující plodnost hřebců	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní

Je třeba splnit vybraných 5 kritérií, z toho nejméně 3 s praktickým předvedením.

### Péče o hříbata, mladé koně a jejich správný vývoj u dostihových koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady odchovu sajících hříbat (ošetřování, krmení, péče o končetiny ve spolupráci s podkovářem)	Slovní vyjádření ústní
b) Charakterizovat předtrénink hříbat pro jejich další využití, předvést hříbě na ruce v kroku a klusu	Praktické předvedení
c) Popsat organizaci pastevního odchovu koní a vysvětlit jeho význam	Slovní vyjádření ústní
d) Popsat základní profylaxi hříbat a mladých koní	Slovní vyjádření ústní

Je třeba splnit všechna kritéria.

### Posuzování exteriéru koně a jeho příprava k tréninku

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Správně předvést koně a posoudit jeho exteriér	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Rozpoznat ochranné pomůcky pro koně a ochranné pomůcky pro jezdce a uvést jejich použití	Praktická ukáзка a slovní vyjádření ústní
c) Předvést uzdění a sedláni koně	Praktické předvedení
d) Předvést postrojování a zapřažení koně do sulky	Praktické předvedení
e) Ošetřit koně po tréninku (po jízdě)	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

### Příprava dostihových koní pod sedlem a v sulce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést ukázkou z výcviku mladých koní – lonžování, obsedání, zapřahání do sulky, základní výcvik koně	Praktické předvedení
b) Vysvětlit průběh přípravy dostihových koní na dostihy	Slovní vyjádření ústní
c) Poukázat na rozdíly v tréninku mezi ročními, dvouletými, tříletými a staršími koňmi, koňmi rovinovými, překážkovými a klusáckými	Slovní vyjádření ústní a praktická ukáзка
d) Charakterizovat tréninkový proces mílaře, letouna, vytrvalce a klusáka	Slovní vyjádření ústní
e) Předvést ukázkou z tréninku dostihového koně podle pokynů trenéra	Praktické předvedení

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Příprava jezdce na dostihy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat životosprávu dostihového jezdce a vysvětlit nezbytnost jejího dodržování	Slovní vyjádření ústní
b) Vysvětlit nezbytnost znalosti teorie a taktiky jízdy v dostihu	Slovní vyjádření ústní
c) Prokázat znalost dostihového řádu	Písemně (test)
d) Popsat činnost jezdce od odvážení po absolvování dostihu	Slovní vyjádření ústní a praktická ukáзка

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Jízda v rovinových, překážkových a klusáckých dostizích

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést zavedení koně do startovacích boxů a ukázat start z boxů	Praktické předvedení
b) Předvést jízdu v rovinovém dostihu, případně ve cvičném dostihu	Praktické předvedení, případně reference
c) Předvést jízdu v překážkovém dostihu, případně ve cvičném dostihu	Praktické předvedení, případně reference
d) Předvést jízdu v klusáckém dostihu při startu z met, případně za startovacím autem	Praktické předvedení, případně reference

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Údržba, ošetřování a drobné opravy výstroje koně

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat jednotlivé části výstroje koně (sedlo, uzdečku, postroj)	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Předvést péči a očištění jednotlivých částí výstroje	Praktické předvedení
c) Popsat opravu, případně předvést opravu drobné závady ve výstroji koně	Slovní vyjádření ústní, případně praktické předvedení
d) Ošetřit a uložit použité pomůcky k výcviku koní	Praktické předvedení

**Je třeba splnit alespoň jedno kritérium.**

### Přeprava koní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit zásady pohybu koní po veřejných komunikacích podle platné legislativy	Slovní vyjádření ústní
b) Popsat přípravu koně před přepravou a předvést praktickou ukázkou z ní	Slovní vyjádření ústní a praktická ukáзка
c) Uvést příslušné doklady pro přepravu koní	Písemně

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Pomoc při podkování a korekturách kopyt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a předvést různé způsoby fixace koní	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
b) Popsat kopyto jako anatomický útvar	Náčrt a slovní vyjádření ústní
c) Asistovat při podkování koní a korekturách kopyt, uvést zásady a předvést správné držení končetin, zásady BOZP	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní
d) Vysvětlit význam podkování a popsat předloženou podkovu	Praktické předvedení a slovní vyjádření ústní

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba stanoví, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy. Dále stanoví, které pomůcky uchazeč při zkoušce nesmí používat.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO).

Uchazeči bude přidělen 1 dostihový kůň, na kterém prokáže zvládnutí jednotlivých způsobilostí. Při plnění úkolů založených na praktickém předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Při práci s koňmi je třeba hodnotit přístup ke zvířatům a respektování požadavků welfare. Některé způsobilosti budou ověřovány písemně, testem a na příslušných modelech. Jednotlivá kritéria se zaměřují na proces i výsledek.

Ověřování by mělo být pokud možno spojeno do navazujících činností vedoucích k ucelenému obrazu jezdce a chovatele dostihových koní.

Při demonstraci práce s koněm se z časových a bezpečnostních důvodů doporučuje použít zaučeného koně.

Při zadávání se doporučují např. tyto činnosti:

Předvést vyčištění a ošetření koně

Předvést vyčištění boxu, připravit a podat krmení, popsat a zkontrolovat napájení

Předvést koně na ruce

Popsat exteriér, zhodnotit mechaniku pohybu v kroku a v klusu předváděného koně

Popsat péči o plemenného hřebce

Popsat příznaky říje a zapouštění klisny

Popsat péči o březí klisnu

Popsat vedení porodu, péči o klisnu a hříbě po porodu

Předvést ošetření hříběte v odchovu, zacházení s hříbětem

Popsat a předvést základní péči o kopyta

Demonstrovat postup při hlášení koně do dostihu

Popsat postup při přípravě jezdce do dostihu, povinnosti jezdce před dostihem, v průběhu a po dostihu

Pod vedením trenéra připravit a předvést výcvik koně v tréninkovém procesu (mílaře, letouna nebo vytrvalce, klusáka atd.)

Charakterizovat rozdíly práce s ročkem, dvouletým, tříletým a starším koněm

Při plnění úkolů formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, dodržování hygieny práce, jakož i ke kvalitě a časovému hledisku zvládnutí předváděných operací. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Důraz je třeba klást na šetrnou manipulaci s koňmi podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi.

Vzhledem ke specifčnosti dílčí kvalifikace by bylo vhodné před vlastním zkoušením absolvovat na zkušebním pracovišti několikadenní stáž. Vzhledem k velkému rozsahu způsobilostí bude hodnocení rozděleno do více částí podle možností organizace.

### Výsledné hodnocení

Zkoušení uchazeče provádí jeden zkoušející. Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do klasifikačního zápisu o zkoušce. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „vyhověl“ nebo „nevyhověl“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Návrh na výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč vyhověl pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč pro některou kompetenci nevyhověl.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou nebo před jedním autorizovaným zástupcem.



### **Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby**

Autorizovaná osoba musí splňovat jednu z následujících variant požadavků:

Vyučení v oboru vzdělání zaměřeném na jezdeckví a licence trenéra z povolání a praxe v dostihovém provozu delší než 15 let, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo vyšší odborné vzdělání zemědělské nebo veterinární a licence trenéra z povolání a praxe v dostihovém provozu delší než 10 let, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Vysokoškolské vzdělání zemědělského nebo veterinárního směru a licence trenéra z povolání a praxe v dostihovém provozu delší než 5 let, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání zemědělské nebo veterinární a alespoň 5 let praxe ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Vysokoškolské vzdělání zemědělské nebo veterinární a alespoň 5 let praxe ve funkci učitele odborných předmětů v oboru vzdělání, který se týká chovu koní a jezdeckví, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, která nemá odbornou kvalifikaci podle příslušných ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) a přípravu zaměřenou na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

- Autorizovaná osoba musí mít základní dovednosti práce s počítačem a s internetem (stačí doložit čestným prohlášením).

- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC, tisku jednotného osvědčení a zaslání s vyhodnocením elektronickou poštou (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

### **Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky**

Dostihová stáj

Tréninkový prostor

Pastviny, výběhy

Technická zařízení pro plemenářskou práci

Prostor pro přezkoušení jezdeckých dovedností

Dostihová, případně cvičná dráha

Místnost pro písemnou část

Prostor pro vodění a předvádění koně

Odpovídající kompletní jezdecká výstroj (dostihová přilba, jezdecké kalhoty, jezdecké boty, případně ochranná dostihová vesta) – zajistí zkoušený

Překážkový materiál, startovací boxy, startovací auto

Pomůcky k výcviku koní (sedlo, uzdečka, postroj, sulka atd.), ochranné pomůcky pro koně

Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o autorizaci žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiné organizace, přiloží k žádosti o autorizaci smlouvu o jeho využívání nebo pronájmu, která bude uzavřena nejméně na dobu pěti let.

## **Doba přípravy na zkoušku**

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (BOZP a PO) a s přidělenými koňmi.

## **Doba pro vykonání zkoušky**

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 12 až 14 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být podle zadaných úkolů rozložena do více dnů.

**Autoři standardu**

**Autoři hodnoticího standardu**